AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2011 / 29 • Ekim 2011

SARKOZY ERMENİSTAN'DA II

Ömer Engin LÜTEM

Sarkisyanın Fransayı ziyaretinden yaklaşık bir hafta sonra, 6-7 Ekim 2011 tarihlerinde Başkan Sarkozy Ermenistana resmi bir ziyarette bulunmuştur. Burada dikkati çeken hususu, hemen hiç görülmemiş bir şekilde iki ziyaret arasında çok az zaman olmasıdır. Bu da Sarkozynin acelesi olduğunu, diğer bir deyimle bir an önce yeni Ermeni politikasını uygulamaya koymak istediğini göstermektedir. Sarkozynin bu ziyaret sırasında yaptığı konuşmalarda, Fransa ve Ermenistanın tarihten gelen dostluğu başta olmak üzere, birçok konuya değinmiştir. Biz sadece Ermeni sorununa ve bu konuda Türkiyeden beklentilerine ilişkin sözleri üzerinde duracağız. Bunları şu şekilde özetleyebiliriz. İlk olarak Sarkozy, Ermenilerin bir soykırımına uğradığına inanmaktadır. Soykırımın inkârını ve özellikle kolektif inkârını, (Türkiyeyi kastetmektedir) vahim olarak nitelendirmektedir. Bunun dışında Sarkozy Ermeni soykırımı savının Türkiye tarafından kabulü üzerinde durmuştur. Her ülkenin geçmişine bakması ve işlediği suçlarla yüzleşmesi, tarihinin karanlık sayfalarını kabul etmesi gerektiğini, böyle yapıldığı takdirde bunun kendisini küçülmeyeceğini aksine onurlandıracağını ve büyüklüğünü göstereceğini, ayrıca ileriye doğru büyük bir adım ve barışma için bir jest olacağını, çekilen ızdıraplar kabul edilmeden barışma olamayacağını, Fransa ve Almanyanın bunu yaptığını, büyük bir ülke olan Türkiyenin de yapması gerektiğini söylemiştir. Üçüncü ve en önemli nokta ise Türkiye açıkça veya zımnen Ermeni soykırımını inkâr etmeye devam ederse Fransanın inkârı cezalandırma mevzuatını değiştirebileceğini (yani inkâr tasarısının Senatoda kabul edilebileceğini) aksine Türkiye soykırımı tanımak gibi bir jestte bulunursa mevzuatta değişiklik yapılmayacağını ifade etmiştir. Ancak bununla da kalmamış, Fransanın bu konudaki tepkisinin (kararının), Türk devlet adamlarının ne söyleyeceğine bağlı olarak, oldukça kısa bir zamanda ortaya koyacağını, bu zamanın kendi görev süresini içinde olmasını gerektiğini belirtmiştir. Kısaca, Fransız Cumhurbaşkanı Türkiyeden Ermeni soykırım iddialarını tanımasını istemiş, tanımadığı takdirde inkâr tasarısının kanunlaşacağını ifade etmiş ve soykırımı tanıması için Türkiyeye kendi görev süresinin bitimi olan Nisan ayına kadar süre vermiştir. Önce şimdiye kadar hiçbir yabancı devlet başkanının Türkiyeden Ermeni soykırım iddialarını tanımasını bu derece açıklıkla istemediğini ve özellikle kimsenin Türkiyeye süre vermediğini belirtmemiz gerekmektedir. Bu açıdan Sarkozynin davranışı en azından, iki müttefik arasında olması gereken ilişkilere uygun değildir. Ancak Fransız Cumhurbaşkanının böyle bir endişesi olmadığı ve başlıca amacının kendi ülkesi ile Ermenistan kamuoyunu etkilemek olduğu görülmektedir. Nitekim her iki ülke basınında Sarkozynin Türkiyeden soykırımı tanımasını istediğini ve bunun için bir süre verdiğine dair yazılar görülmüştür. Beklendiği gibi Türkiyenin Fransız

Cumhurbaşkanının sözlerine tepkisi sert olmuştur. Dışişleri Bakanlığı bu konuda yayımladığı bir açıklamada bu beyanların hayret ve esefle karşılandığı, Türkiye ve Ermenistan arasındaki anlaşmazlığın Fransız iç siyasetine alet edindiği, insani ve ahlaki boyutları önemli olan bir konunun bu kadar özensiz ve tutarsız ele alınmasının talihsiz olduğu gibi hususlar belirtilmiş, Türkiyenin Ermenistan ile olan ilişkilerin nasıl iyileştirileceğine, 1915 olaylarına ilişkin ihtilafın nasıl giderilebileceğine ve nasıl adil hafızaya varılabileceğine dair yaklaşımını süreceğini ve Fransadan da bu sürece olumlu katkı yapmasının, Türkiye-Fransa ilişkilerinin yara almamasına itina göstermesinin ve Türk halkı ile Fransada yaşayan Türk toplumunu rencide etmekten kaçınan sorumlu bir yaklaşım ve söylem benimsemesinin beklendiği bildirilmiştir Bu arada konuşmaları sırasında Ermenilere aşırı derecede iltifat eden Sarkozynin, Türk halkını ve Fransadaki Türkleri dikkate almak gibi bir kaygısının bulunmadığını da belirtelim. Dışişleri Bakanı Davutoğlu da bu tür açıklamaların bir siyasi oportünizm olduğunu, Avrupada seçim ortamında bunların görüldüğünü ve bazı aksamalara rağmen Türkiye ile Ermenistan arasında sürmekte olan süreci olumsuz etkileyebileceğini, Türkiyenin tarihi ile yüzleşmesinde bir sorun bulunmadığını ancak esas kendi tarihleriyle yüzleşemeyecek olanların, sömürgecilikleri nedeniyle hükmettikleri toplumlarla hiç kaynaşmayan, onları alt sınıf, uşak olarak gören zihniyetlerin kendi tarihleriyle yüzleşmesi gerektiğini, sömürgeci geçmişe sahip olanların Türkiyeye tarihle yüzleşme konusunda ders vermeye hakları olmadığını ifade etmiş, Türkiyeye tarihi ile yüzleşmesini tavsiye edenlerin önce aynaya bakmasını gerektiğini söylemiştir. Avrupa Birliği Bakanı ve Başmüzakereci Eğemen Bağış ise Sarkozynin tarihçileri rolüne soyunacağına ülkesinin içine girmiş olduğu ekonomik girdaptan nasıl kurtaracağına kafa yormasının, ABnin geleceği için projeler üretmesinin daha anlamlı olacağını ifade etmiş ve bu durumu yaklaşan seçimlerin istismarı olarak değerlendirmiştir. Başbakan Erdoğan ise partisinin Meclis Grubunda yaptığı bir konuşmada,Fransız Cumhurbaşkanının Türkiyeye tavsiyede bulunduğunu, oysa Sarkozynin ilk önce kendisine tavsiyede bulunması gerektiğini, her ülkede başka şekilde konuştuğunu, böyle bir siyasi liderlik olamayacağını, siyasetin her şeyden önce dürüstlük istediğini söyledikten sonra Türkiyenin kolay yutulacak bir lokma olmadığını söylemiştir. MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli de Sorkozyî eleştirmiş ve adı geçenin bir soykırım örneği görmek istiyorsa kendi ülkesinin geçmişine bakması gerektiğini , orada Cezayir de yapılan mezalimlerin ve Kuzey Afrikadaki açık veya örtülü kıyımların izlerini görebileceğini söylemiştir. Türkiyeden gelen bu tepkiler de gerek Fransa gerek Ermenistan basınında yer bulmuş ve Türkiyenin, Sarkozynin soykırımın tanınması talebini dikkate almaya hiç niyeti olmadığını açıkça göstermiştir. Yarın devam edeceğiz.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: LÜTEM, Ömer Engin. 2026. "SARKOZY ERMENİSTAN'DA II." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2011 / 29. Ekim 12. Erişim Ekim 31, 2026.

https://avim.org.tr/public/tr/Yorum/SARKOZY-ERMENISTAN-DA-II

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır